

Eesti Linnade Liidu ja Eesti Maaomavalitsuste Liidu ettepanekud riigieelarvestrateegia 2019-2022 läbirääkimistele

Omavalitsusliitude Koostöökogu ja Valitsuskomisjoni läbirääkimiste põhieesmärgiks on kohalikele omavalitsustele stabiilse, seadustele ning Euroopa kohaliku omavalitsuse hartale põhineva tulubaasi kindlustamine. **Kohalike omavalitsuste eelarvetesse laekuvad tulud ja finantsautonoomia suurendamine peavad tagama kohalikule omavalitsusele seadustega ja seaduste alusel pandud ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid ning võimaldama kohalikuks arenguks vajalikud investeeringud ja omavalitsuste jätkusuutliku arengu.**

I Kohalike omavalitsuste tulubaasi taastamine

Ettepanek 1 Võttes aluseks valitsuse koalitsioonilepingu ja 2017 aastal saavutatud kokkulepped, taastada 2009 aastani kehtinud omavalitsuste ülesanded spordi ja noorsootöö valdkonnas ja taastada selleks taastada kohalikele omavalitsustele ülekantava tulumaksumäär majanduslanguse eelse perioodi tasemele arvestades ka maamaksuvabastuste kompenseerimise eesmärgil tulumaksu eraldamise määra tõstmist 0,2 protsendipunkti võrra ja 2018 aastal lisanduvate ülesannete täitmiseks tulumaksu eraldamise määra tõstmist 0,02 protsendipunkti võrra.

	2017	2018	2019 kava	2020 kava	2021 kava	2022 kava
Tulumaksu	11,6	11,86	11,90	11,93	12,13	12,15
%						

Alates 2010. aastast on riigieelarve tulude kasv jätkuvalt kiirem kui kohalike omavalitsuste tulude kasv.

Samal ajal riiklike maksude (käibemaks, aktsiisid) tõusudega alates 2009 aastast on suurendatud teadlikult ka omavalitsuste kulu mis on mõjutanud oluliselt kohalike omavalitsuste põhiteenuste osutamist ja teenuste kvaliteeti.

Ettepanek 2. Taastada tasandusfond 2009. aasta alguse tasemel proportsionaalselt ja ajaliselt sarnaselt tulumaksu taastamisega.

	2017*	2018	2019 kava	2020 kava	2021 kava	2022 kava
Tasandusfond (TaF) - €	78 357 336	90 181 000	101 111 103	104 342 290	110 143 800	110 143 800
- tulude taastamiseks	77 012 000	88 771 303	99 771 303	103 099 490	109 000 000	109 096 200
-keskkonna- tasude kompensatsioon	929 336	831 757	733 000	636 000	537 000	440 000
- väikesaarte toetus	416 000	577 940	606 800	606 800	606 800	606 800

* 2017.a. Tasandusfondi struktuur on viidud vastavusse 2018.a riigieelarves kajastatud tasandusfondi struktuuriga.

Tasandusfondi ei ole lisatud vahendeid regionaalkomponendi kulude katteks.

II Eraldised kohalike teede hoiuks

Ettepanek 1. Suurendada kohalike teede hoiuks eraldavate vahendite mahtu.

	2017	2018	2019 kava	2020 kava	2021 kava	2022 kava
Eraldised kohalike teede hoiuks (toetusfondis) (€)	29 312 500	29 312 500	40 456 074	42 478 878	44 602 822	45 494 878
Kasv võrreldes eelmise aastaga			+11 143 574	+2 022 804	+ 2 123 944	+ 892 056

Kohalikud teed moodustavad Eesti teedest 40,6 protsenti. Kriisieelsel 2008. aastal eraldati kohalike teede hoiuks riigieelarvest 40 456 074 €, mida järgnevatel aastatel vähendati oluliselt. Taotleme teehoiuks eraldatavate vahendite 2008. aasta taseme taastamist ja selle edasist suurendamist proportsionaalselt riigiteede teehoiukavas kavandatud mahtude kasvule.

III Muud ettepanekud toetusfondi osas

Ettepanek 1. Lisaks eeltoodule näha RES 2019-2022 ette eraldada kohalikele omavalitsustele Eesti Keskerakonna, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna ning Isamaa ja Res Publica Liidu valitsusliidu programmis kavandatud vahendid, sealhulgas

	2017	2018	2019 kava	2020 kava	2021 kava	2022 kava
Toetusfond						
€:						
Hariduskuludeks	251 356 000	288 992 000	288 992 000	288 992 000	288 992 000	288 992 000
Rahvastiku toimingute kulude hüvitamine	21 000	1 127 000	1 172 080	1 257 963	1 257 963	1 257 963
Sotsiaaltoetuste ja teenuste osutamise toetus	3 161 000	3 000 000	3 161 000	375 440 000	375 440 000	375 440 000
Koolieelsete lasteasutuste õpetajate töjõukulude toetus	4 000 000	12 000 000	12 000 000	13 230 000	13 891 500	13 891 500
Huvihariduse ja huvitegevuse toetus	5 700 000	14 250 000	16 250 000	17 250 000	17 250 000	17 250 000
Raske ja	2 650 000	2 650 000	3 000 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000

sügava puudega laste lapsehoiu-teenus						
Jäätmehoolduse arendamine	2 200 000	2 200 000	2 500 000	2 800 000	3 000 000	3 000 000
Matusetoetus	3 970 000	3 970 000	3 970 000	3 970 000	3 970 000	3 970 000
Asendus ja järelhoolduse teenuse toetus		16 704 000	17 000 000	17 500 000	17 500 000	17 500 000

Ettepanek 2.

Töötada läbi võimalused kuidas ettepanekus 1 toodud vahendid lülitada omavalitsuste tulubaasi.

IV Muud ettepanekud tulubaasi täiendamise osas

Ettepanek 1.

Alustada läbirääkimisi dividendide tulu pealt makstava tulumaksu osaliseks eraldamiseks kohalikele omavalitsustele.

See võimaldaks parandada sidet omavalitsuste ja ettevõtlussektori vahel.